

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

NFOŚiGW – Odnawialne źródło finansowania

Skutecznie i efektywnie wspieramy działania na rzecz środowiska

Fundusz przyjazny środowisku i beneficjentom

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), który powstał w 1989 r. w okresie zmian ustrojowych Polski, jest głównym ogniwem polskiego systemu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, dysponując największym potencjałem finansowym. Do systemu finansowania (w jego skład wchodziła do 2010 r. Fundacja EkoFundusz) dołączyły w 1993 r. wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Narodowy Fundusz jest ważnym narzędziem realizacji Polityki ekologicznej Państwa. Służą temu stabilne przychody, doświadczony kadry oraz wypracowane formy współpracy z beneficjentami.

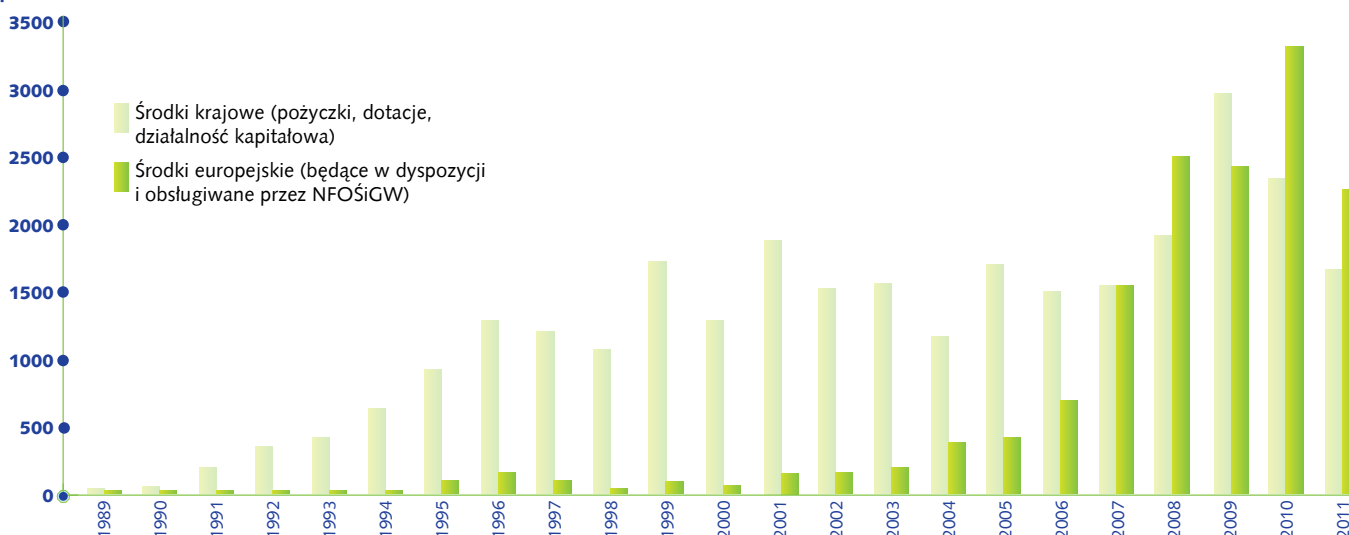
NFOŚiGW prowadzi samodzielną gospodarkę finansową działającą na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska. Realizując w praktyce zasadę „zanieczyszczający płaci”, Narodowy Fundusz zasilany jest głównie wpływami z: opłat i kar za korzystanie ze środowiska, opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych, opłat wynikających z Prawa energetycznego i ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, przychodów ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych źródeł. Jako Instytucja Wdrażająca NFOŚiGW zapewnia wykorzystanie środków zagranicznych przeznaczonych na ochronę środowiska, m.in. z Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, instrumentu finansowego LIFE+, Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Zapewniamy beneficjentom pomoc w sprawnej i terminowej realizacji projektów, dysponując m.in. programami współfinansowania realizacji przedsięwzięć ze środków krajowych.

NFOŚiGW zapewnia wsparcie finansowe przede wszystkim dla projektów, które realizują środowiskowe zobowiązania Polski wynikające z członkostwa w Unii Europejskiej. Wspiera także działania Ministra Środowiska w wypełnianiu polskich zobowiązań w ramach m.in. Konwencji Klimatycznej, Konwencji o Różnorodności Biologicznej, programu NATURA 2000. Zarządzanie finansami NFOŚiGW przez programy priorytetowe gwarantuje transparentny, obiektywny i bezstronny proces przyznawania dofinansowania.

Efekty naszej działalności

W latach 1989-2011 NFOŚiGW dofinansował przedsięwzięcia ekologiczne kwotą ok. 42,4 mld złotych (łącznie z dotacjami zagranicznymi w dyspozycji NFOŚiGW). Najwięcej środków przeznaczono w tym czasie na ochronę wód i gospodarkę wodną oraz na ochronę powietrza. Efektem tych działań jest wyraźna poprawa stanu środowiska w Polsce. Tylko zakończone w 2011 r. wieloletnie, duże inwestycje wodno-ściekowe (głównie współfinansowane od 2000 roku z Funduszu Spójności Unii Europejskiej) poprawiły standard usług w tym obszarze dla ponad 12 mln ludzi w Polsce.

Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej przez NFOŚiGW w latach 1989-2011 (mln zł)

NASZE ATUTY:

- zdolność do kreowania różnorodnych instrumentów finansowych,
- wysokie kompetencje pracowników NFOŚiGW oraz wieloletnie doświadczenie w obsłudze projektów,
- aktywne uczestnictwo w rozwiązywaniu problemów środowiskowych na gruncie prawnym, finansowym i organizacyjnym,
- wieloletnie planowanie przychodów i kosztów, gwarantujące beneficjentom środki na pełne zbilansowanie przedsięwzięć,
- instytucjonalna zdolność do realizowania projektów finansowanych ze środków europejskich,
- otwartość na innowacyjne rozwiązania.

Fragment analizy SWOT w „Strategii działania NFOŚiGW na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 r.”

FINANSOWANIE wg FORM

- Dotacje inwestycyjne i nieinwestycyjne
- Oprocentowane pożyczki
- Kredyty udzielane przez banki ze środków NFOŚiGW
- Dopłaty do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji
- Dopłaty do oprocentowania kredytów
- Umorzenia
- Inwestycje kapitałowe
- Dopłata do oprocentowania lub ceny wykupu obligacji
- Częściowa spłata kapitału kredytów

FINANSOWANIE wg DZIEDZIN

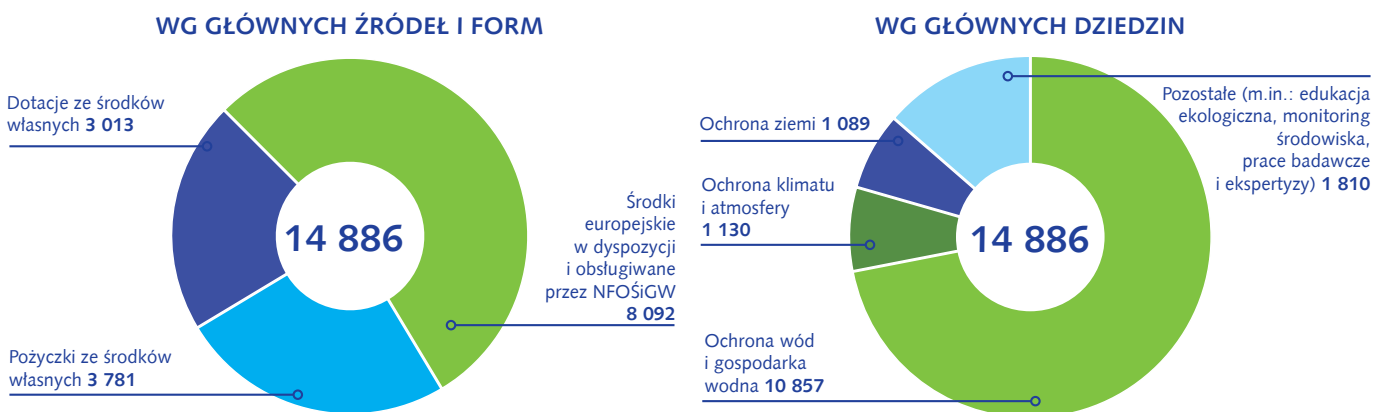
- Ochrona wód i gospodarka wodna
- Ochrona powietrza i klimatu
- Ochrona powierzchni ziemi
- Ochrona przyrody i krajobrazu oraz leśnictwo
- Państwowy Monitoring Środowiska
- Zapobieganie klęskom żywiołowym
- Górnictwo i geologia
- Edukacja ekologiczna
- Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze
- Efektywność energetyczna
- Odnawialne źródła energii
- Gospodarka odpadami, w tym recykling

Wybrane efekty ekologiczne z umów zawartych w latach 2009-2011

Liczba osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków	↑	wzrost o 1 252 tys. RLM (równoważna liczba mieszkańców)
Liczba ludności objętej środkami ochrony przeciwpowodziowej	↑	wzrost o 438 tys.
Ograniczenie masy składowanych odpadów	↓	spadek o 5,5 mln ton
Powierzchnia zrekultywowanego/zrewitalizowanego obszaru	↑	wzrost o 24 tys. ha
Ograniczona lub uniknięta emisja dwutlenku węgla, tlenków siarki, tlenków azotu i pyłów	↓	spadek o 911,7 tys. ton
Powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów	↑	wzrost o 441 tys. ha

W latach 2009-2011 na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej NFOŚiGW wypłacił ze środków własnych prawie 6,8 mld zł, z czego 3,8 mld zł w formie pożyczkowej oraz 3,0 mld zł w formie dotacyjnej. Jako instytucja uczestnicząca we wdrażaniu projektów współfinansowanych przez Unię Europejską, NFOŚiGW wypłacił 8,1 mld zł. Łącznie, w ostatnich trzech latach, NFOŚiGW wydatkował na realizację inwestycji środowiskowych prawie 15 mld zł.

Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej przez NFOŚiGW w latach 2009-2011 (mln zł)

Strategia NFOŚiGW

„Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – lider systemu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w Polsce nastawiony na EFEKT” – to zapis wizji w przyjętej w 2012 r. „Strategii działania NFOŚiGW na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 r.”. Oznacza to, że NFOŚiGW będzie dążył do tego, aby być instytucją:

- E** – ekologiczną (respektującą i promującą zasady zrównoważonego rozwoju),
- F** – finansującą (efektywnie wspierającą finansowo działania w zakresie środowiska i gospodarki wodnej),
- E** – elastyczną (dostosującą się do potrzeb odbiorców),
- K** – kompetentną (w sposób kompetentny i rzetelny wypełniającą obowiązki instytucji publicznej),
- T** – transparentną (realizującą swoje zadania w sposób etyczny, jawny i przejrzysty).

Cel generalny Strategii NFOŚiGW 2013-2016 „Poprawa stanu środowiska i zrównoważone gospodarowanie jego zasobami przez stabilne, skuteczne i efektywne wspieranie przedsięwzięć i inicjatyw służących środowisku” będzie realizowany w ramach czterech priorytetów:

- Ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi
- Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi
- Ochrona atmosfery
- Ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów

W ramach powyższych czterech priorytetów horyzontalnie realizowane będą również działania związane z edukacją ekologiczną, ekspertyzami, innowacyjnością, niskoemisyjną i zasobooszczędną gospodarką oraz monitoringiem środowiska i zapobieganiem zagrożeniom, a także wspieranie systemów zarządzania środowiskowego, głównie Systemu Ekozarządzania i Audytu (EMAS). Strategia 2013-2016 wyznacza ambitne cele dla NFOŚiGW jako instytucji dynamicznej i kreatywnej, organizacji zdolnej do sprawnego i elastycznego funkcjonowania, która osiąga rezultaty w odpowiedzi na potrzeby przedsiębiorców i obywateli, wynikające z konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju.

Nowoczesna instytucja finansowa

Wypracowane zasady prowadzenia gospodarki finansowej NFOŚiGW:

- Efektywne stosowanie odnawialnych instrumentów finansowania
- Mechanizm samofinansowania
- Niskie koszty obsługi

Zarządzanie finansami przez programy priorytetowe

Podstawą do przyjmowania i rozpatrywania wniosków o dofinansowanie w Narodowym Funduszu są programy priorytetowe, które określają zasady udzielania wsparcia oraz kryteria wyboru przedsięwzięć. W większości programów obowiązuje konkursowa formuła oceny złożonych projektów.

W ostatnim czasie uruchomione zostały nowe programy priorytetowe, m.in. „Inteligentne Sieci Energetyczne” (budżet 340 mln zł), „Efektywne Wykorzystanie Energii” (820 mln zł na inwestycje poprzedzone audytami), w których ochrona środowiska idzie w parze z energetyką, promując innowacyjność i wzrost konkurencyjności polskiej gospodarki. We współpracy z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju powstaje (z budżetem 400 mln zł) program „GEKON – Generator Koncepcji Ekologicznych”, jako instrument wsparcia polskiej myśli naukowo-technicznej i innowacji w dziedzinie ochrony środowiska.

Absorpcja środków zagranicznych

Narodowy Fundusz jest największym w Polsce partnerem międzynarodowych instytucji finansowych w obsłudze środków zagranicznych przeznaczonych na ochronę środowiska. Efektem doświadczenia w obsłudze środków Unii Europejskiej jest powierzenie Narodowemu Funduszowi roli Instytucji Wdrażającej dla pięciu priorytetów, czyli dziedzin tematycznych Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 (PO IiŚ) obejmujących: gospodarkę wodno-ściekową, gospodarkę odpadami i ochronę powierzchni ziemi, zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska, dostosowanie polskich przedsiębiorstw do wymagań środowiskowych, wysokosprawne wytwarzanie i efektywną dystrybucję energii, a także termomodernizację budynków publicznych. W ramach PO IiŚ do końca września 2012 r. zawarto ok. 400 umów o dofinansowanie projektów kwotą ponad 14,7 mld zł. Narodowy Fundusz zapewnia współfinansowanie dla projektów PO IiŚ, także w ochronie przyrody i edukacji ekologicznej.

Oferta dla gospodarstw domowych

Dużym zainteresowaniem cieszy się oferta Narodowego Funduszu skierowana do gospodarstw domowych. W segmencie OZE (odnawialne źródła energii) bardzo dobre efekty przynosi program dopłat do kredytów na kolektory słoneczne, z którego skorzystało już ok. 30 tys. gospodarstw domowych. W 2011 r. za program dopłat do kolektorów słonecznych NFOŚiGW, jako jedyna polska instytucja, otrzymał prestiżowe wyróżnienie – Certyfikat Dobrych Praktyk Europejskiej Nagrody Sektora Publicznego 2011 (Best Practice Certificate EPSA 2011). W 2011 r. oferta dla gospodarstw domowych (za pośrednictwem jednostek samorządowych) została poszerzona o dotacje i pożyczki na przydomowe oczyszczalnie ścieków i podłączenia budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego. We współpracy z bankami NFOŚiGW uruchamia w 2013 r. program dopłat do kredytów na budowę lub zakup energooszczędnych budynków. Do 2018 r. Narodowy Fundusz wesprze indywidualnych inwestorów kwotą 300 mln zł, dofinansowując budowę lub zakup planowanych 12 tysięcy domów i mieszkań o niskim zapotrzebowaniu na energię.

Narodowy Fundusz: centrum kompetencji

W systemie zarządzania i finansowania ochrony środowiska w Polsce Narodowy Fundusz jest swoistym „centrum kompetencji” w finansowaniu i wdrażaniu projektów na rzecz środowiska, o standardach zgodnych z dyrektywami unijnymi. Doświadczona kadra wykorzystuje nowoczesne techniki zarządzania w bieżącej działalności Narodowego Funduszu. Biorąc udział w konsultacjach i pracach legislacyjnych oraz dofinansowując badania, analizy i ekspertyzy, inicjujemy ważne procesy społeczno-ekonomiczne, np. w gospodarce odpadami, w dziedzinie oszczędzania energii i optymalnego wykorzystania jej zasobów. Prowadzone przez Narodowy Fundusz szerokie konsultacje, np. w ramach Forum „Energia – Efekt – Środowisko”, Forum „Dobre praktyki w gospodarce odpadami” oraz uruchomionym w 2012 r. Forum Edukacyjnym, pozwalają na inicjowanie nowych programów oferowanych na rynku. W konkursie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w 2012 r. Narodowy Fundusz został wyróżniony za „Dobre praktyki zarządzania strategicznego rozwojem w Polsce”. Zarówno w działalności statutowej (finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej) jak i w działaniach towarzyszących oraz w organizacji pracy, Narodowy Fundusz stosuje zasady społecznej odpowiedzialności (CSR) ze szczególnym uwzględnieniem dialogu społecznego i zmniejszeniem negatywnego wpływu na środowisko.

Polski system finansowania ochrony środowiska, z dobrą rekomendacją wielu instytucji międzynarodowych (OECD, Bank Światowy, Komisja Europejska) stał się wzorem i inspiracją do budowy podobnych mechanizmów ekonomicznych w innych krajach.

Zapraszamy na naszą stronę internetową: www.nfosigw.gov.pl a także do naszej siedziby w Warszawie. Jesteśmy do Państwa dyspozycji.

